

que monachus scopum sibi ac finem quotidie præstet, propositumque velut in exemplari continuo cernat, quo quamque diem transigere ipsum deceat modo: ut strenuus ad exercitium virtutis sit, neque ullo ab isto cursu imperitiæ impedimento retardetur. Sic enim quamvis asperam et laboriosam discipline viam consuetudo et bene agendi usus atque habitus quasi cœquabit. Sicque Deo placebit assidue proficiens et ascensiones in corde suo disponens, ex modicis ad mājora et perfectiora pro-

A currens. Quo id quoque consequetur ut eorum de quibus egimus omnium perfectam scientiam consequatur, peritusque aliquando magister evadat multorum aliorum: illuminans et verbi doctrina et vite exemplo conversantes secum, utpote illuminatus et ipse desuper, et revelans profunda iis quidam desiderio querunt profunda Spiritus dicere. In Christo Jesu Domino nostro, cui gloria et potestas in sæcula sæculorum. Amen.

ΤΟΥ ΘΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΣΥΜΕΩΝ

ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ. ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΕΙΣ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΟΠΟΥ ΛΕΓΟΥΝ

Ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἐκεῖνοι, ὅπου εὐρίσκονται μέσα εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἔχουν φροντίδας κοσμικαῖς μὰ φθάσουν εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς· καὶ διήγησις περὶ τούτου εἰς τὴν ἀρχὴν, πολλὰ ὀφέλιμος· καὶ ἐμεταγλωττίσθη εἰς τὸ ἀπλοῦν, διὰ μὰ τὸ καταλαμβάνη κάθ' ἕνας (α).

Ἀδελφοί μου περιπόθητοι, καὶ Πατέρες, πολλὰ καλὸν καὶ ψυχωφελέστατον πρᾶγμα εἶναι, νὰ κηρύττωμεν εἰς ὅλους κοινῶς τὸ μέγα καὶ ἀπειρον ἔλεος τοῦ παναγάθου καὶ πολυελέου Θεοῦ ἡμῶν, καὶ νὰ φανερώνωμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας Χριστιανοὺς τὸ ἀνεξιχνίαστον πέλαγος τῆς εὐσπλαγγνίας καὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ ὅπου ἔχει εἰς ἡμᾶς. Ἐγὼ λοιπὸν, καθὼς τὸ βλέπετε, ἀδελφοί μου, καὶ καθὼς τὸ ἰξεύρετε καλῶτατα, μήτε νηστείας πολλὰς καὶ ὑπερβολικὰς ἔκαμα, μήτε ἀγρυπνίας, μήτε χαμαικοιτίας, ἀλλὰ μήτε ἄλλαις παρόμοιαις σκληραγωγίαις τοῦ σώματος ὑπερβολικαῖς, ἀλλὰ ἐγνώρισα τὴν ἀναξιότητά μου, ἐστοχάσθηκα τὰς ἀμαρτίας μου, ἐκατηγόρησα τὸν ἑαυτὸν μου, καὶ ἐταπεινώθηκα, καὶ ὁ πολυεὐσπλαγγνος καὶ πανάγαθος Κύριος μὲ αὐτὸ με ἔσωσε, καθὼς τὸ λέγει καὶ ὁ θεὸς Δαβὶδ· « Ἐταπεινώθη, καὶ ἔσωσέ με. » Καὶ διὰ νὰ σὰς τὸ εἰπῶ μὲ ὀλίγα λόγια, ἐπίστευσα μοναχὰ εἰς τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ ἐδέχθη ὁ Κύριος καὶ Θεός μου μὲ αὐτὴν τὴν πίστιν· ἐπειδὴ καὶ τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τινὰς τὴν ταπεινώσιν, εὐρίσκει πολλὰ ἐμπόδια ὅπου τὸν ἐμποδίζουν· ἀμὴ τὸ νὰ εὐρη τὴν πίστιν καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι κανένα ἐμπόδιον ὅπου νὰ τὸν ἐμποδίσῃ· διατὶ ἀνίσως καὶ θελήσωμεν ἐξ ὅλης μας τῆς ψυχῆς νὰ εὐρωμεν τὴν πίστιν, παρευθύς χωρὶς κανένα κόπον

τὴν εὐρίσκομεν. Ἐπειδὴ καὶ ἡ πίστις εἶναι χάρισμα τοῦ παναγάθου Θεοῦ ὅπου μὰς τὸ ἐχάρισε φυσικὰ νὰ τὸ ἔχωμεν εἰς τὴν προαίρεσίν μας, καὶ ὅταν θέλωμεν νὰ τὸ ἔχωμεν. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅπου καὶ οἱ Τάταροι, καὶ οἱ βάρβαροι καὶ ὅλα τὰ ἔθνη ἔχουν φυσικὰ τὴν πίστιν, καὶ πιστεύει ὁ ἕνας εἰς τοῦ ἄλλου τὰ λόγια, καὶ δείχνουν πίστιν ἀναμεταξύ τους. Καὶ διὰ νὰ σὰς ἀποδείξω ἐτοῦτο ὅπου λέγω μὲ τὴν πρᾶξιν, καὶ ὄχι μὲ λόγια μοναχὰ ἀκούσατε τὴν κάτωθεν διήγησιν· Κάποιος Γεώργιος ἀνομαζόμενος, νέος πολλὰ εἰς τὴν ἡλικίαν, ἕως εἴκοσι χρόνων, ἐκατοικοῦσε μέσα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν εἰς τοὺς καιροὺς τοὺς ἐδικούς μας· ὁ ὅποιος ἦτον εὐμορφος πολλὰ εἰς τὴν θεωρίαν, καὶ μὲ τὴν φαντασίαν ἐξωτερικὴν ἐπεριπατοῦσεν, ὅπου πολλοὶ τὸν εἶχαν εἰς ἀχαμνὴν ὑπόληψιν, μάλιστα ὅσοι συνηθίζουσαν νὰ κοιτάζουσαν μόνον τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ χωρὶς νὰ ἰξεύρουσαν τὰ κρυπτά τοῦ κάθε ἑνὸς, τὸν κατακρίνουσαν, καὶ γίνονται κριταὶ ἀδιάκριτοι εἰς τοὺς ἄλλους. Τοῦτος ὁ νέος ἔλαθε γνωριμίαν μὲ ἕνα μοναχὸν ἀγιώτατον ἀνθρώπον ὅπου ἐκατοικοῦσεν εἰς ἕνα μοναστήριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ φανερώωντάς του ὅλα τὰ κρυπτά τῆς καρδίας του τοῦ εἶπεν ἀκόμι καὶ ὅτι ποθεῖ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του, καὶ ἔχει μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ νὰ

(α) Translationem istam in vernaculum sermonem Græcum ut Latinitate donaremus operæ pretium fore non duximus. ΕΠΙΣΤ. ΡΑΤΙΚ.

γῆν μοναχός· ὁ δὲ τίμιος ἐκεῖνος γέρον, τὸν ἐπαί-
 νασεν διὰ τὸν σκοπὸν ὅπου εἶχε· τὸν ἐνουθέτησε, κα-
 θὼς ἔπρεπε, καὶ τοῦ ἔδωκε καὶ τὸ βιβλίον τοῦ ἁγίου
 Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ νὰ τὸ διαβάσῃ ὅπου ἔγραφε
 περὶ πνευματικοῦ νόμου· τὸ ὅποιον ὁ νέος τὸ ἐπῆρε
 μὴ τίσσον πόθον καὶ εὐλάβειαν, ὡστὲν νὰ ἦτον στελ-
 μένον ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ εἶχε τὴν πίστιν εἰς αὐτὸν,
 ὅπου ἤλπιζε πῶς ἔχει νὰ λάβῃ μεγαλωτάτην ὠφέ-
 λειαν, καὶ πηγαίνωντας εἰς τὴν κατοικίαν του, παρ-
 ευθὺς ἄρχισε νὰ τὸ διαβάσῃ μὲ μεγάλην προσοχὴν,
 καὶ τὸ ἐδιάβασεν ὅλον μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, τρεῖς
 καὶ τέσσαρες φραzaίς, καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς χεῖράς
 του δὲν τὸ εὗγανε, καὶ καθὼς ἤλπιζε ὠφελήθη
 πολλὰ ἀπὸ τὸ βιβλίον ἐκεῖνο. Ὅμως ἐδιάλεξε τρία
 μοναχὰ κεφάλαια, καὶ τὰ ἐτύπωσε μέσα εἰς τὴν
 καρδίαν του, καὶ ἔκαμεν ἀπόφασιν μὲ τὸν ἑαυτὸν
 του νὰ τὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν, καὶ νὰ τὰ φυλάξῃ μὲ
 κάθε προσοχὴν. Τὸ ἕνα κεφάλαιον ἔλεγε τοῦτο· Ἄνι-
 σιως καὶ ζητεῖς νὰ εὖρης θεραπείαν τῆς ψυχῆς σου,
 κάνει χρεια νὰ ἔχη μεγάλην ἐπιμέλειαν καὶ ἐγνοίαν
 διὰ νὰ φυλάγῃς κατὰ τὴν συνειδήσιν σου ὅπου νὰ
 μὴν σὲ ἐλέγχῃ εἰς κανένα πρᾶγμα· καὶ ὅσα καλὰ
 ἔργα σοῦ λέγει ἡ συνειδήσις σου διὰ νὰ κάμῃς, μὴν
 βαρεθῆς, ἀλλὰ κάμῃς τα, καὶ θέλεις εὖρη μεγάλην
 ὠφέλειαν. Τὸ ἄλλο κεφάλαιον ἔλεγε τοῦτο· Ὅποιος
 ζητεῖ νὰ ἀποκτήσῃ τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύ-
 ματος, πρὸ τοῦ νὰ κάμῃ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, εἶ-
 ναι παρόμοιος μὲ ἐκεῖνον τὸν σκλάβον ὅπου ζητεῖ
 ἀπὸ τὸν αὐθόνητον του τὸ ἐλευθεροχάρτι του, τὴν
 ἴδιαν ὥραν ὅπου δώσει τὰ ἄσπρα διὰ νὰ τὸν ἀγο-
 ράσῃ. Καὶ τὸ τρίτον κεφάλαιον ἔλεγε τοῦτο· Ἐκεῖνος
 ὅπου προσεύχεται μὲ τὸ στόμα, καὶ ἀκόμι δὲν ἀπό-
 κτησῇ γνῶσιν πνευματικὴν, μήτε ἰξεύρῃ νὰ προσεύ-
 χεται νοερῶς, ἐκεῖνος εἶναι παρόμοιος μὲ τὸν τυφλὸν
 ἐκεῖνον ὅπου ἐφίοναζεν· «Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.»
 Ἄμὴ ἐκεῖνος ὅπου ἀπόκτησῃ γνῶσιν πνευματικὴν,
 καὶ προσεύχεται νοερῶς, καὶ ἀνοίξῃ τὰ μάτια τῆς
 ψυχῆς του, παρομοιάζει μὲ τὸν ἴδιον τυφλὸν, ὅταν
 τὸν ἰάτρευσεν ὁ Κύριος ἀπὸ τὴν τυφλότητα, ὅπου
 ἔλαβε τὴν φῶς τῶν ματίων του, καὶ εἶδε τὸν Κύριον,
 καὶ πλέον δὲν τὸν ὠνόμασεν υἱὸν Δαβὶδ, ἀλλὰ τὴν
 ὠμολόγησεν Υἱὸν Θεοῦ, καὶ τὸν ἐπροσκύνησε καθὼς
 ἔπρεπε. Αὐτὰ τὰ τρία κεφάλαια ἄρεσαν πολλὰ τοῦ
 νέου ἐκεῖνου, καὶ πολλὰ τὰ ἐθαύμασε, καὶ ἔλαβε
 πληροφορίαν εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ ἐπίστευσεν ἀδι-
 στάκτως, πῶς θέλει εὖρη μεγάλην ὠφέλειαν, ἀνίσως
 καὶ προσέγῃ κατὰ τὴν συνειδήσιν του, καθὼς λέγει
 ὁ ἅγιος Μάρκος· καὶ πῶς θέλει ἀπολαύσῃ τὰ χαρί-
 σματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν ἐνέργειάν του,
 ἀνίσως καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ· καὶ τὸ
 τρίτον πῶς μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος θέλει
 ἀξιώσῃ νὰ ἀνοίξῃ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του, καὶ νὰ ἰδῇ
 νοερῶς τὸν Κύριον. Ὅθεν ἐλπίζωντας πῶς ἔχει νὰ
 ἰδῇ ἐκεῖνο τὸ ἀνεκλάλητον κάλλος τοῦ Κυρίου, ἐπλη-
 γόθη εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦτον καὶ
 ἐπάπνη, καὶ εἶχε μεγάλην ἐπιθυμίαν εἰς τοῦτο.
 Ὅμως ἄν ἔκαμεν ἄλλο τίποτε, καθὼς μὲ ἐθε-
 θέμισεν ὑστέρᾳ μεθ' ἑρκου, πέραξ μόνον κάθε βράδυ
 ὅπου ἐπήγαγεν εἰς τὸ κρεβάτι του διὰ νὰ κοιμηθῇ,

ἔκανε πρῶτον τὴν προσευχὴν, καὶ τὰς μετανοίας
 ἐκεῖνας ὅπου τοῦ ἐπαράγγειλεν ὁ ἅγιος ἐκεῖνος γέ-
 ρων, καὶ τότε ἐκοιμήτο. Λοιπὸν ἀπερνῶντας ὀλίγος
 καιρὸς, καὶ προσέχωντας αὐτὸς κατὰ τὴν συνειδήσιν
 του, ἐκεῖ ὅπου ἔκανε αὐτὸν τὸν κανὸνα τοῦ γέροντος
 ἕνα βράδυ, τοῦ λέγει ἡ συνειδήσις του, νὰ κάμῃ καὶ
 ἄλλην προσευχὴν ἀκόμι καὶ ἄλλας μετανοίας, καὶ νὰ
 εἰπῇ ἀκόμι καὶ τὸ, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν
 με.» περισσότεραις φραzaίς, ὅτι ἡμπορεῖ νὰ τὸ κά-
 μῃ. Καὶ αὐτὸς ὑπήκουσεν εἰς ἐκεῖνο, ὅπου τοῦ εἶπεν
 ἡ συνειδήσις του μὲ μεγάλην προθυμίαν, καὶ ἄρ-
 χισε χωρὶς κανένα διαταγμὸν παρευθὺς νὰ τὸ κάμῃ,
 πιστεύωντας πῶς ἐκεῖνα ὅπου ἔκανε, τοῦ τὰ ἔλεγεν
 ὁ ἴδιος Θεός· καὶ ἀπὸ τότε πλέον δὲν ἐπευτεν εἰς τὸ
 κρεβάτι νὰ κοιμηθῇ, ἀνίσως καὶ δὲν ἔκανε πρῶτον
 ἐκεῖνο ὅπου τοῦ ἔλεγεν ἡ συνειδήσις του, πῶς ἡμπο-
 ρεῖ νὰ τὸ κάμῃ. Καὶ τοιοῦτωτρόπως ὑπακούωντας
 αὐτὸς τὴν συνειδήσιν του, καὶ ἐκείνη αὐγατίζωντας
 πάντοτε, καὶ λέγωντάς του νὰ κάμῃ τὸ περισσότε-
 ρον, εἰς ὀλίγον καιρὸν αὐξήσε πολλὰ ἡ προσευχὴ
 ὅπου ἔκανε, καθὼς εἶπαμεν, κάθε βράδυ. Ἐπειδὴ
 καὶ τὴν ἡμέραν δὲν εἶχε εὐκαιρίαν νὰ προσεύχεται,
 διατὶ εἶχε τὴν ἐπιστάσιαν ὅλην τοῦ ὀσπητίου ἐνὸς
 μεγάλου ἀρχοντος, καὶ εἶχε πολλὰς φροντίδας, καὶ
 ὑπόθεσας, καὶ ἐπήγαγεν καὶ κάθε ἡμέραν εἰς τὸ πα-
 λάτι τὸ βασιλικὸν, καὶ δὲν τοῦ ἔμενε καιρὸς τὴν ἡμέ-
 ραν νὰ προσεύχεται, ἀλλὰ κάθε βράδυ ὅπου ἐπή-
 γαγενε διὰ νὰ κοιμηθῇ ἐπροσεύχετο, καθὼς εἶπαμεν,
 καὶ ἄρχισε νὰ θερμαίνεται ἡ καρδία του, καὶ νὰ τοῦ
 ἔρχεται κατάνυξις, καὶ νὰ τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια του
 δάκρυα περισσά, καὶ νὰ κάμῃ συχνὰς φραzaίς γονυ-
 κλισίαις πολλαῖς, καὶ νὰ λέγῃ καὶ ἄλλας εὐχὰς εἰς
 τὴν Θεοτόκον μὲ ἀνιστεναγμούς, καὶ μὲ πόνον καρ-
 δίας· καὶ τοῦ ἐφαίνετο πῶς παραστένεται ἔμπροσ-
 θεν εἰς τὸν Κύριον σωματικῶς, καὶ ἐπρόσπευτεν
 εἰς τοὺς ἀγρᾶντους πόδας του, καὶ τὸν ἔπαρακα-
 λούσε μετὰ δακρύων νὰ τὸν εὐσπλαγγνισθῇ ὡσαν
 τὸν τυφλὸν ὅπου λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ νὰ
 τοῦ χάρισῃ τὸ φῶς τῶν ματίων τῆς ψυχῆς του. Καὶ
 ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν τὴν αὐγατίσεν ἡ προσευχὴ
 ὅπου ἔκανε κάθε βράδυ, ὅπου ἐθάστα ἕως τὰ μεσά-
 νυκτα καὶ εἰς καιρὸν ὅπου ἐπροσεύχετο ὀρθὸς ἐστέ-
 κετο ὡσαν μία κολώνα, καὶ δὲν ἐσάλευε παντελῶς
 μήτε τὰ πόδια του, μήτε κανένα ἄλλο μέρος τοῦ
 κορμίου του· μήτε τὰ μάτια του τὰ ἐγύριζε τὸ ἕνα
 μέρος καὶ τὸ ἄλλο διὰ νὰ κοιτάξῃ, ἀλλὰ ἐστέκετο
 μὲ μεγάλον φόβον καὶ τρόμον χωρὶς νὰ νυστάξῃ, ἢ
 νὰ τοῦ ἔλθῃ ποτὲ ἀκηδία καὶ ὀκνηρία. Λοιπὸν ἕνα
 βράδυ εἰς καιρὸν ὅπου ἐπροσεύχετο, καὶ ἔλεγε νοε-
 ρῶς μὲ τὸν νοῦν του τὸ, «Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῶν
 ἁμαρτωλῶν,» ἔξαφνα ἔλαμψεν εἰς αὐτὸν μία λάμψις
 θεϊκῆ, καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ τὸ φῶς ἐκεῖνο ὅλος ὁ τόπος,
 καὶ ὁ νέος ἐκεῖνος, ὁ εὐλογημένος, λέγω, Γεώργιος,
 ἔμεινεν ἐκστατικός, καὶ ἀλησμόνησε τὸν ἴδιον τὸν
 ἑαυτὸν του, ἀνίσως καὶ εὕρισκετο μέσα εἰς σπῆτι,
 διατὶ ὡσούθεν ἔβλεπε φῶς, ὡσαν νὰ ἦτον ἔξω· καὶ
 μήτε ἐκαταλάμβανε τότε ἀνίσως καὶ ἐπατούσεν εἰς
 τὴν γῆν, ἢ στέκεται εἰς τὸν ἀέρα· ἀλλὰ μήτε κάμ-
 μιαν φροντίδα σωματικὴν, ἢ κοσμικὴν εἶχε παντε-

λῶς εἰς τὸν νοῦν του, ἀμὴ ἀληθεύοντες τελείως ὅλον ἅνθρωπον κόσμον, καὶ ἀνταμώθη ὅλος, καὶ ἐγένετο ἓνα μὲ τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ θεῖον, καὶ τοῦ ἐφαίνετο πῶς ἐγένετο καὶ αὐτὸς φῶς, καὶ ἦτον ὅλος γεμάτος ἀπὸ δάκρυα, καὶ ἀπὸ μίαν χαρὰν ἀνεκδιήγητον· καὶ ὕστερα ἀπὸ τοῦτο ἀνέβη ὁ νοῦς του εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐκεῖ εἶδεν ἄλλο φῶς πλέον λαμπρότερον, καὶ κοντὰ εἰς ἐκεῖνο τὸ φῶς τοῦ ἐφάνη πῶς ἐστέκετο ὁ ἅγιος ἐκεῖνος γέρον ἑκείνου τοῦ ἔδωκεν, ὡς εἴπαμεν, τὸ βιβλίον τοῦ ἁγίου Μάρκου, καὶ τὸν κανόνα ὅπου ἔκανεν. Ἐγὼ λοιπὸν καθὼς τὰ ἀκουσα ἀπὸ τὸν νέον, ἐστοχάσθηκα πῶς καὶ ἡ πρεσβεία τοῦ ἁγίου γέροντος ἐσυγγέρησε πολλὰ εἰς τοῦτο, καὶ ἔττι τὸ οἰκονόμησεν ὁ θεὸς διὰ τὸ δειξέη τοῦ νέου εἰς ποῖον ὕψος ἀρετῆς εὐρίσκειτο ὁ ἅγιος ἐκεῖνος γέρον, διὰ τοῦτο τὸν εἶδε πῶς ἐστέκετο κοντὰ εἰς ἐκεῖνο τὸ φῶς. Τότε ὁ νέος ἐκεῖνος, ὡς ἂν ἐπέρασεν αὐτὴ ἡ θεωρία, καὶ ἦλθε πάλιν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἦτον γεμάτος, καθὼς ἔλεγεν, ἀπὸ χαρὰν καὶ θαυμασμόν, καὶ εὐγανεν ἀπὸ τὴν καρδίαν του τὰ δάκρυα, καὶ μαζὴ μὲ ἐκεῖνα τὰ δάκρυα ἀκολουθοῦσε καὶ μία γλυκύτης ὑπερβολικῆ. Τέλος πάντων ἔπεσεν εἰς τὸ κρεβάτι διὰ τὸ κοιμηθῆ ὀλίγον, καὶ τὴν ἴδιαν ὥραν ἐφώνησεν ὁ πετεινός, καὶ ἔδεν ἐπέρκεν ὀλίγον, καὶ ἐσήμαιναν ἡ ἐκκλησίαις διὰ τὸν ὄρθρον, καὶ ἐσηκώθη ὁ νέος διὰ τὸ διαβάσῃ τὸν ὄρθρον κατὰ τὴν συνήθειάν του, καὶ ἐκείνην τὴν νύκτα μὴτε ἐκοιμήθη τελείως, μὴτε στοχασμὸς ὕπνου τοῦ ἦλθε παντελῶς. Αὐτὰ μὲ ἐδιηγεῖτο ὁ νέος πῶς ἠκολούθησαν εἰς αὐτόν. Ὁ ὁποῖος ἄλλο τίποτε δὲν ἔκαμε, καθὼς μὲ ἐβεβαίωσεν ὁ ἴδιος, πᾶρεξ αὐτὰ ὅπου ἠκούσατε μόνον, πλὴν εἶχε πίστιν καὶ ἐλπίδα ἀδιστακτον, καὶ διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ ἰδῆ τέτοιαν θεωρίαν. Καὶ μὴν μοῦ εἶπῃ τινὰς πῶς ἐκεῖνος τὰ ἔκαμεν αὐτὰ διὰ τὸ δοκιμάσῃ, διὰ τὸ αὐτὸς, ὡς μοῦ ἔλεγε, μὴτε μὲ τὴν λογισμὸν του τὸ ἔβαλεν αὐτὸ, διὰ τὸ νὰ δοκιμάσῃ ποτὲ, ἀλλὰ εἶχε πίστιν ἀδιστακτον, ὅθεν ἀπορρίπτωντας ἀπὸ λόγου του κάθε ἄλλον λογισμὸν σαρκικὸν καὶ κοσμικὸν, τὴν μεγάλην ἐπιμέλειαν ἔβαλε διὰ τὸ φυλάξῃ τὴν συνείδησίν του, καὶ νὰ κατορθώσῃ ἐκεῖνα ὅπου τοῦ ἔλεγεν ἡ συνείδησις, ὅπου εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα τούτου τοῦ κόσμου εὐρίσκειτο ὡς ἂν ἀναίσθητος, καὶ δὲν τὰ αἰσθάνετο παντελῶς. Ἀλλὰ μὴτε νὰ φάγῃ, ἢ νὰ πῖῃ εἶχε κάμμιαν ὑρεσίαν, ὥστε ὅπου καὶ πολλὰς φορὰς ἔμενε νηστικῶς. Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, τί λογῆς πράγματα κατορθώνει ἡ πίστις, καὶ πόσην δύναμιν ἔχει, ὅταν στερεώνεται μὲ τὰ ἔργα τὰ καλὰ; Ἐγνωρίσατε πῶς μὴτε ἡ νεότης μᾶς βλάπτει τίποτε, μὴτε πάλιν τὸ γηρατειὸν μᾶς ὀφελεί, ἀνίσως καὶ μᾶς λείπει ὁ φόβος τοῦ θεοῦ; Ἐμάθετε τώρα, πῶς μὴτε ὁ κόσμος, καὶ ἡ πολιτείας μᾶς ἐμποδίζουν εἰς τὸ νὰ κάμωμεν τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ, ἀνίσως καὶ ἡμεῖς ἔχωμεν προθυμίαν· μὴτε πάλιν ἡ ἀναχώρησις τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ἐρημία μᾶς ὀφελούν, ἀνίσως καὶ ἡμεῖς εὐρισκώμεσθαι εἰς ἀκηρίαν καὶ ἀμέλειαν; Ὅλοι μᾶς ἀκούομεν τὸν Δαβὶδ πῶς μὲ τόσας φροντίδας, καὶ βασιλικὰς ὑποθέσεις, εἶχε τὸν νοῦν του ὅλος διόλου ἀφιερωμένον εἰς τὸν θεόν, καὶ θαυμάζομεν εἰς τοῦτα, καὶ λέγομεν, πῶς ἓνας Δαβὶδ ἐγένε,

καὶ ἔχει ἄλλος; Καὶ νὰ ὅπου εἰς τοῦτον τὸν νέον ἀκούθησε περισσύτερον ἀπὸ τὸν Δαβὶδ. Διὰ τὸ ὁ Δαβὶδ ἔλαβε τὴν μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν θεόν, ἐχρίσθη καὶ προφήτης, καὶ βασιλεὺς, ἔλαβε καὶ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀνίσως λοιπὸν καὶ εἰς καιρὸν ὅπου ἔσφαλεν εἰς τὸν θεόν, καὶ ἔλασε τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς προφητείας, καὶ ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν τοῦ θεοῦ, ἀνίσως λέγω ἦλθεν ὕστερα εἰς αἴσθησιν, καὶ ἐνθυμήθη τὰ καλὰ ὅπου εἶχε καὶ τὰ ἔλασε, καὶ τὰ ἐζήτησε πάλιν νὰ τὰ ἀποκτήσῃ, τί θαυμαστόν; Τὸ θαυμαστόν εἶναι καὶ ἀξιόπαινον, ὅπου ἓνας νέος ἄνθρωπος εἰκοσι χρόνων, ὅπου νὰ εἶναι προσηλωμένος ὅλος διόλου εἰς τὰ κοσμικὰ πράγματα, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα νὰ ἔχη τὸν νοῦν του, καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ ἄλλο τίποτε ὑψηλότερον νὰ μὴν στοχάζεται, μὴτε εἰς τὸν νοῦν του νὰ ἔλθῃ ποτὲ παρόμοιος λογισμὸς, καὶ μόνον ὅπου ἀκουσε ὀλίγον τίποτε ἀπὸ τὸν ἅγιον ἐκεῖνον γέροντα, καὶ ἐδιάβασε καὶ τὰ τρία ἐκεῖνα κεφάλαια τοῦ ἁγίου Μάρκου, παρευθὺς νὰ πιστεύσῃ ἀδιστακτῶς εἰς τὰ γεγραμμένα, καὶ νὰ τὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν μὲ ἐλπίδα ἀναμφίβολον, καὶ μὲ ἐκείνην τὴν ὀλίγην ἐργασίαν ὅπου ἔκαμε, νὰ ἀξιωθῆ νὰ ὑψώσῃ τὸν νοῦν του ἕως εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ νὰ κάμῃ τὴν θεοτόκον νὰ τὴν εὐσπλαγγνίσθῃ, καὶ μὲ τὴν πρεσβείαν τῆς εἰς τὸν θεόν, νὰ τὴν φιλιώσῃ τὸσον μὲ αὐτόν, ὅπου νὰ τοῦ στείλῃ ἀπὸ τὸν οὐρανόν τὸν θεῖόν του φωτισμὸν, καὶ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία νὰ τὸν δυναμώσῃ νὰ φθάσῃ ἕως τὸν οὐρανόν, καὶ νὰ ἀπολύσῃ τὸ φῶς ἐκεῖνο, τὸ ὅποσον πολλοὶ τὸ ἐπιθυμοῦν, μὰ ὀλίγοι τὸ ἐπιτυχαίνουν. Μὲ ὅλον τοῦτο ὁ νέος οὗτος καὶ εὐλογημένος Γεώργιος, ὅπου μὴτε χρόνους πολλοὺς ἐνήστευσεν, ἢ ἀγρύπνησεν, ἢ ἄλλους ἀγῶνας ἀσκητικὸς ἔκαμεν· ἀλλὰ μὴτε ποτὲ του ἐκοιμήθη χάμω, μὴτε πρῦχινά ἐφόρεσε, μὴτε καλόγηρος ἐγένε, μὴτε ἀπὸ τὸν κόσμον ἀναχώρησε σωματικῶς· μόνον διὰ ὀλίγην ἀγρυπνίαν, καὶ προσευχὴν ὅπου ἔκαμεν, ἐγένετο ἄγγελος ἐπίγειος, καὶ ἄνθρωπος ἐπουράνιος· ἄνθρωπος εἰς τὸ φαινόμενον, καὶ ἄσαρκος εἰς τὸ νοούμενον· κρατητὸς, καὶ ἀκράτητος· βλεπόμενος ἀπὸ ὅλους, καὶ μόνος εὐρισκόμενος μὲ μόνον τὸν θεόν ὅπου ἰξούρει τὰ πάντα. Διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθη νὰ ἰδῆ τὸ γλυκύτατον ἐκεῖνο φῶς τοῦ νοητοῦ Ἡλίου τῆς δικαιοσύνης. Καὶ πρεπόντως, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ὁ πόθος ὅπου εἶχεν εἰς τὸν θεόν, τὸν ἔκαμε νὰ γένῃ ἔξω κόσμου πνευματικῶς, καὶ νὰ ἀληθεύσῃ καὶ κόσμον, καὶ σάρκα, καὶ ὅλα τὰ μάταια πράγματα τοῦ κόσμου, καὶ νὰ προσηλωθῆ ὅλος διόλου εἰς τὸν θεόν, καὶ ἔττι νὰ γένῃ ὅλος πνευματικὸς, καὶ ὅλος φῶς, καὶ νὰ ἰδῆ τέτοιαν θεωρίαν, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τέτοιαν ἀπόλαυσιν· καὶ μάλιστα ὅπου ἐκτακούσε μέσα εἰς πολιτείαν, καὶ εἰς τέτοιαν πολιτείαν, καὶ ἐδιάτριψε καὶ εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια, καὶ εἶχε καὶ ἐπιστάσιαν ἐπάνω τοῦ ἀρχοντικοῦ μεγάλου, μὲ τότους σκλάβους, καὶ ἄλλους ὑπηρέτας πολλοὺς, καὶ ὑπηρεσίας, καὶ ὑποθέσεις μεγάλας καὶ περισσὰς.

Ἀλλὰ ἀρκετὰ εἶναι εὐτὰ ὅπου εἴπαμεν καὶ δι...

ἔπαινον τοῦ νέου ἐκείνου, καὶ διὰ παρακίνησιν ἐπι-
κὴν σας ὅπου νὰ ἐλθῆτε καὶ τοῦ λόγου σας εἰς
πόθον τοιοῦτον, καὶ νὰ τὸν μιμηθῆτε, διὰ νὰ
ἰσχυρῶσθε νὰ λάβετε παρόμοιαν χάριν ἀπὸ τὸν
Θεόν. Ἡ θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ καὶ ἄλλα μεγαλύτερα
ἐπὶ αὐτὰ ὅπου σᾶς εἶπα; Ὅμως τί ἄλλο εἶναι με-
γαλύτερον ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καθὼς λέγει ὁ
θεολόγος Γρηγόριος; πῶς δηλαδὴ ἡ ἀρχὴ τῆς σοφίας
εἶναι ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ; Διατὶ ἐκεῖ ὅπου εἶναι ὁ φό-
βος τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ εἶναι καὶ φύλαξις τῶν ἐν-
τολῶν· καὶ ὅπου εἶναι ἡ φύλαξις τῶν ἐντολῶν·
ἐκεῖ εἶναι ὁ καθαρισμὸς τῆς σαρκὸς, ἡ ὁποία εἶναι
ένα παχὺ σύμφερον ἐμπρὸς εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ δὲν
ἐπιφέρει νὰ ἰδῆ παστρικὰ τὴν λάμπην τῆς Θεϊκῆς.
Καὶ πάλιν ἐκεῖ ὅπου εἶναι καθαρισμὸς τῆς σαρκὸς, B
ἐκεῖ εἶναι ἑλλαμψὶς Θεϊκῆ· καὶ ὅπου εἶναι ἡ ἑλλαμ-
ψὶς ἡ Θεϊκῆ, ἐκεῖ εἶναι ἡ τελείωσις τοῦ Θεϊκοῦ πό-
θου. Ὡστε ὅπου ἡ ἑλλαμψὶς ἡ Θεϊκῆ καὶ ὁ φωτι-
σμὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶναι τέλος ἀτελείωτον
κάθε ἀρετῆς, καὶ ὅποιος ἐλθῆ εἰς αὐτὸ τὸ τέλος, ἐτε-
λείωσεν ὅλα τὰ αἰσθητὰ, καὶ ἀρχίσει νὰ ἔρχεται εἰς
τὴν γνῶσιν τῶν πνευματικῶν.

Αὐτὰ εἶναι, ἀδελφοί μου, τὰ θαυμάσια τοῦ ἁγίου
Θεοῦ. Διὰ τοῦτο φανερῶναι ὁ πάνσοφος Θεὸς τοὺς
κρυπτοὺς ἁγίους του, ἢ διὰ νὰ τοὺς μιμηθῶν οἱ
ἄλλοι, καὶ νὰ μεταχειρισθῶν καὶ αὐτοὶ τὴν πολι-
τείαν τους, ἢ ἂν δὲν τοὺς μιμηθῶν, νὰ μένουν
ἀναπολόγητοι, καὶ νὰ μὴν ἔχουν κάμμιαν πρόφασιν
νὰ εἰποῦν. Διατὶ καὶ ἐκεῖνοι ὅπου εὕρισκονται μέσα
εἰς τοὺς περισπασμοὺς καὶ ταραχάς, ἀνίσως καὶ C
πολιτεύονται καθὼς πρέπει, σώνονται, καὶ ἀξιῶ-
νται νὰ λάβουν ἀπὸ τὸν Θεόν μεγάλα καλά, διὰ
μοναχὴν τὴν πίστιν ὅπου ἔχουν εἰς αὐτόν. Λοιπὸν
λυπηθῆτε τὴν ψυχὴν σας ἀδελφοί, καὶ πιστεύσατε
μὲ ὀλὴν σας τὴν καρδίαν ἀδιστακτικῶς εἰς τὸν Κύριόν
μας, καὶ εἰς τὰ λόγια του, καὶ μισήσατε ἐτούτα τὰ
φεύτικα πράγματα τοῦ κόσμου, καὶ ἀφήσατέ τα, ὡς
προσορὶν ὅπου εἶναι, καὶ προσέλθετε εἰς τὸν Θεόν,
καὶ προσκολληθῆτε μὲ αὐτόν. Διατὶ χωρὶς τὸν Θεόν
δὲν εἶναι τίποτε εἰς τὸν κόσμον. Ὅλα τὰ πράγματα
εἶναι οὐδὲν, ὅταν λείπῃ ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο κλαίω, καὶ
θρηνῶ, καὶ λυποῦμαι ὑπερβολικὰ, ὅταν συλλογισθῶ
πῶς ἔχομεν τέτοιον αὐθέντην πλουσιόδωρον καὶ φιλ-
άνθρωπον, ὅπου διὰ μόνην τὴν πίστιν ὅπου δείχνο- D
μεν εἰς τοὺς λόγους του, καὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις του
μὲ τὴν πρᾶξιν, μᾶς χαρίζει τέτοια χαρίσματα, κα-
θὼς τὰ ἠκούσαμεν, καὶ τὰ εἶδαμεν. Καὶ ἡμεῖς ἀσυλ-
λόγιστα ὡσὲν τὰ ἄλογα ζῶα προτιμῶμεν καλῆτερα τὴν
γῆν, καὶ τὰ γῆινα καὶ φθαρτὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ὁ
πανάγαθος Θεός διὰ τὴν ἄκραν του εὐσπλαγχνίαν μᾶς
τὰ δίδει πλουσιοπάροχα διὰ τὴν χρείαν τοῦ σώματος,
διὰ νὰ κυβερνᾶται ἀπὸ αὐτὰ μέτρια, ὅσα τοῦ εἶναι ἀνα-
γκαστὰ διὰ νὰ ζῆ. Καὶ ἡ ψυχὴ νὰ μὴν ἔχη κανένα ἐμπό-
διον, ἀλλὰ νὰ ἔχη τὴν ἐδικὴν τῆς ἐγνωσθῆ, καὶ νὰ πολι-
τεύεται καὶ αὐτὴ καθὼς πρέπει, καὶ νὰ τρέφεται
καὶ αὐτὴ μὲ τὴν νοερὰν τροφήν, καὶ μὲ τὴν χάριν
τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Διατὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τοῦτο
ἔγινεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, διὰ νὰ εὕρῃ αἰτίαν
ἀπὸ ἐτούτων τὰ κοσμικὰ πράγματα νὰ δοξάσῃ τὸν

Λεονοῦ τοῦ τὰ ἔδωκε, καὶ νὰ γνωρίσῃ τὸν εὐεργε-
την του, καὶ τὸν καλοθελητὴν του, καὶ νὰ τὸν πο-
θήσῃ, καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, καὶ μὲ εὐχαριστίαν
λόγου, καὶ μὲ εὐχαριστίαν θεαρέστων πράξεων, καὶ
ἔτσι νὰ ἀξιωθῆ νὰ λάβῃ καὶ ἄλλαις εὐεργεσίαις ἀπὸ
τὸν Θεόν, καὶ χαρίσματα μεγαλύτερα καὶ αἰώνια.
Ἄλλὰ ἡμεῖς, ἀλήμονον! τελείως, δὲν ἐγνωσθῆμεν
διὰ ἐκεῖνα τὰ μέλλοντα, μόνον εἴμεσθε δοσμένοι εἰς
τὰ παρόντα, καὶ διὰ ἐκεῖνα φροντίζομεν, καὶ ἐπιμε-
λούμεθα πῶς νὰ τὰ ἀποκτήσωμεν, πῶς νὰ τὰ περισ-
σεύσωμεν, καὶ διὰ ἐκεῖνον ὅπου μᾶς τὰ ἔδωκεν ὀλο-
τελα δὲν μᾶς ἐγνωσθῆ, ἀμὴ δείχνομεν καὶ μεγάλην
ἀχαριστίαν εἰς αὐτόν, καὶ γινόμεθα παρόμοιοι μὲ
τοὺς δαίμονας, ἢ καὶ χειρότεροι, ἂν πρέπει νὰ εἰπῶ
τὴν ἀλήθειαν. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τιμωρη-
θῶμεν καὶ περισσότερον ἀπὸ ἐκείνους, διατὶ καὶ
περισσότεραις εὐεργεσίαις ἐλάβομεν. Ἐπειδὴ καὶ
ἡμεῖς ἐγεννήθημεν Χριστιανοί, ἐλάβομεν τόσα μυ-
στήρια, τόσα χαρίσματα πνευματικὰ, καὶ πιστεύο-
μεν ἕνα Θεόν ὅπου ἔγινε διὰ ἡμᾶς ἄνθρωπος, καὶ
ἔπαθε τόσα βάσανα, καὶ τέλος πάντων θάνατος
σταυρικόν διὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν πλάνη-
τοῦ διαβόλου, καὶ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ μὲ ὅλα
ταῦτα τὸν πιστεύομεν μὲ τὰ λόγια μοναχὰ, καὶ μὲ
τὰ ἔργα μᾶς τὸν ἀρνούμεθα τελείως.

Δὲν κηρύττεται τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ τὴν σήμερον
ὀλοῦθεν, καὶ εἰς ταῖς πολιτείας, καὶ εἰς τὰ χωρία
καὶ εἰς τὰ μοναστήρια, καὶ εἰς τὰς ἐρημίας; Μὴ,
ἂν ἀγαπᾶς, ἐξέταξε ἀκριβῶς νὰ μάθῃς πόσοι Χρι-
στῖανοί φυλάττουν τὰς ἐντολάς του· καὶ μετὰ βίας
ἀνάμεσα εἰς τόσους θέλεις εὕρῃ ἕναν ὅπου νὰ εἶναι
ἀληθινὰ Χριστιανός καὶ μὲ τὰ λόγια, καὶ μὲ τὰ
ἔργα. Δὲν εἶπεν ὁ Κύριός μας εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγ-
γέλιον· «Ὅποιος πιστεύει εἰς ἐμὲ, θέλει κάμῃ καὶ
αὐτὸς ὅσα κάμω καὶ ἐγὼ, καὶ ἀκόμι μεγαλύτερα;»
Τώρα ποῖος ἀπὸ ἡμᾶς ἀποκοτᾶ νὰ εἰπῇ, πῶς Ἐγὼ
κάνω τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, καὶ πιστεύω ὀρθῶς εἰς
αὐτόν; Βλέπεσε, ἀδελφοί, ὅπου ἔχομεν νὰ εὕρεθῶ-
μεν ἄπιστοι εἰς ἐκείνην τὴν φθερὰν ἡμέραν τῆς
κρίσεως, καὶ ἔχομεν νὰ κολασθῶμεν χειρότερα ἀπὸ
ἐκείνους ὅπου δὲν γνωρίζουν τελείως τὸν Χριστόν,
μήτε τὸν πιστεύουν; Διατὶ ἀνάγκη εἶναι, ἢ ἡμεῖς νὰ
καταδικασθῶμεν ὡσὲν ἄπιστοι, ἢ Κύριος ἡμῶν Ἰη-
σοῦς Χριστός, ἢ αὐτοαλήθεια, νὰ ἀποδειχθῇ ψεύστης·
τὸ ὅποιον εἶναι ἀδύνατον. Καὶ αὐτὰ τὰ ἔγραψα, ἀδελ-
φοί μου, ὅχι μὲ σκοπὸν διὰ νὰ ἐμποδίσω τοὺς Χρι-
στῖανούς ἀπὸ τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὴν ἡσυχίαν, προ-
τιμῶντας καλῆτερα τὴν πολιτείαν τὴν κοσμικὴν (μὴ
γένοιτο τοῦτο ποτέ!), ἀλλὰ ὁ σκοπός μου εἶναι νὰ
πληροφορήσω ὅλους ἐκείνους ὅπου διαβάσουν τὴν
παροῦσαν διήγησιν, πῶς ἐκεῖνος ὅπου θέλει καὶ ποι-
θεῖ ἐξ ὀλης του ψυχῆς καὶ καρδίας νὰ κάμῃ τὸ κα-
λὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἐλαβε δύναμιν ἀπὸ τὸν παντο-
δύναμον Θεόν νὰ ἡμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ εἰς κάθε τό-
πον, καὶ νὰ ἀξιωθῆ νὰ λάβῃ καὶ χαρίσματα πνευμα-
τικὰ, καὶ Θείας θεωρίας, ὡσὲν καὶ τοῦτον τὸν νέον,
τὸν εὐλογημένον λέγω Γεώργιον. Τὸν ὅποιον, μὲ τὸ
νὰ τὸν εἶχα καὶ ἐγὼ γνώριμον, καὶ φίλον μου ἀκρι-
βῶν τὸν ἐπαρακάλεσα, καὶ μοῦ τὰ ἐδιηγήθη, καθὼς

τά εγγραψα. Διὰ τοῦτο, ἀδελφοί μου ἐν Χριστῷ, σὺς ἄ χωρίζ, ἢ εἰς μοναστήρια, ἢ εἰς ἐρημίας. Διὰ τὸ παρακαλῶ, ἄς λάθωμεν καὶ ἡμεῖς προθυμίαν καὶ πόθον εἰς τὴν καρδίαν μας διὰ νὰ κάμωμεν τὸ καλὸν, καὶ ἄς δράμωμεν μὲ πίστιν ἀδίστακτον καὶ ἐλπίδα, διὰ νὰ κατορθώσωμεν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, καὶ πιστὸς καὶ ἀψευδέστατος εἶναι ὁ Κύριός μας. « Τὸ πρόσωπα ἡμῶν οὐ μὴ καταισχυθῆ. » Βεβαίωτατα θέλωμεν δυνηθῆ νὰ κατορθώσωμεν κάθε καλὸν, εἰς ὅποιον τόπον καὶ ἂν εἴμεσθε· ἢ εἰς πολιτείας, ἢ εἰς

χωρίζ, ἢ εἰς μοναστήρια, ἢ εἰς ἐρημίας. Διὰ τὸ πανάγαθος Θεὸς κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του ἀνοίγει τὰς πόρτας τῆς βασιλείας του εἰς κάθε ἕνα ὁποῦ κρούει ἀκατάπαυστα· καὶ δίδει τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος εἰς κάθε ἕνα ὁποῦ γυρεύει· καὶ δὲν εἶναι τρόπος ἐκεῖνος ὁποῦ ζητεῖ ἀλοφύχως, νὰ μὴν εὕρη τὸν πλοῦτον τῶν χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ. Ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΣΥΜΕΩΝ

ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΛΟΓΟΣ

Μεταγλωττισθεὶς εἰς κοινοτέραν διάλεκτον, καὶ ἐνταῦθα τεθεὶς εἰς εὐκολωτέραν τῶν ἀπλουστερων καταληγν.

Τρεῖς εἶναι οἱ τρόποι τῆς προσοχῆς καὶ τῆς προσευχῆς, μὲ τοὺς ὁποίους ἡ ψυχὴ ἢ ὑψώνεται, καὶ προκόπτει· ἢ κρημνίζεται, καὶ χάνεται. Καὶ ἀνίσως αὐτοὺς τοὺς τρεῖς τρόπους τοὺς μεταχειρίζεται εἰς ἀρμόδιον καιρὸν, καθὼς πρέπει, προκόπτει· εἰ δὲ καὶ τοὺς μεταχειρισθῆ ἀνόητα καὶ παράκαιρα, κρημνίζεται. Λοιπὸν ἡ προσοχὴ πρέπει νὰ εἶναι τὴν δεμένη καὶ ἀχώριστος μὲ τὴν προσευχὴν, καθὼς εἶναι δεμένον καὶ ἀχώριστον τὸ κορμὶ μὲ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ ἕνα χωρὶς τὸ ἄλλο δὲν ἔμπορεῖ νὰ σταθῆ. Καὶ ἡ προσοχὴ πρέπει νὰ πηγαίνῃ ὀρθρὸς, καὶ νὰ βιγλίξῃ τοὺς ἐχθροὺς, ὡσάν ἕνας βιγλάτορας, καὶ αὐτὴ κρῶτον νὰ πολεμῆ μὲ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ ἀντιστέκεται εἰς τοὺς κακοὺς λογισμοὺς ὁποῦ ἔρχονται εἰς τὴν ψυχὴν. Καὶ κατόπι ἀπὸ τὴν προσοχὴν νὰ ἀκολουθῆ ἡ προσευχὴ, ἡ ὁποία ἀφανίζει καὶ θανατώνει παρευθὺς ὅλους ἐκείνους τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, ὁποῦ ἐπολέμησε προητέτερα ἡ προσοχὴ· διὰ τὴν αὐτὴ μοναχὴ δὲν ἔμπορεῖ νὰ τοὺς θανατώσῃ. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον τῆς προσοχῆς καὶ τῆς προσευχῆς κρέμεται ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τῆς ψυχῆς, ὅτι ἀνίσως καὶ μὲ τὴν προσοχὴν φυλάττωμεν καθαρὰν τὴν προσευχὴν, προκόπομεν, εἰ δὲ καὶ ὅεν προσέχομεν νὰ τὴν φυλάττωμεν καθαρὰν, ἀλλὰ τὴν ἀφίνομεν ἀρόλακτον, καὶ μολύνεται ἀπὸ τοὺς κακοὺς λογισμοὺς, γινόμεσθαι ἀχρεῖοι καὶ ἀπρόκοποι. Ἐπειδὴ λοιπὸν, καθὼς εἴπαμεν, καὶ οἱ τρόποι τῆς προσοχῆς καὶ προσευχῆς εἶναι τρεῖς, πρέπει νὰ εἰποῦμεν καὶ τὰ ἰδιώματα τοῦ κάθε ἑνὸς τρόπου, διὰ νὰ διαλέξῃ τὸ καλλίτερον ἐκεῖνος ὁποῦ ἀγαπᾷ τὴν σωτηρίαν του, καὶ ὄχι τὸ χειρότερον.

Περὶ τοῦ πρώτου τρόπου τῆς προσοχῆς καὶ προσευχῆς.

Τοῦ πρώτου τρόπου τὰ ἰδιώματα εἶναι αὐτά· Ὅταν

Βτινάς στέκεται εἰς προσευχὴν, ἀσπώνει εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖράς του, καὶ τὰ μάτια του, καὶ τὸν νοῦν του, καὶ φαντάζεται μὲ τὸν νοῦν του θεϊκὰ νοήματα, καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ τάγματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ τὰς σκηνας τῶν ἁγίων, καὶ ἐν συντομίᾳ, ὅλα ὅσα ἤκουσεν ἀπὸ τὰς θείας Γραφῆς, τὰ μαζώνει εἰς τὸν νοῦν του, καὶ τὰ συλλογίζεται τότε εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς, καὶ κοιτάζει εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρακίνει μὲ αὐτὰ τὴν ψυχὴν του τάχα εἰς ἔρωτα καὶ ἀγάπην θεϊκὴν. Καὶ μερικαῖς φοραῖς εὐγάνει καὶ δάκρυα, καὶ κλαίει· καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον ὑπερηφνεύεται ἡ καρδία του, χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνῃ, καὶ τοῦ φαίνεται πῶς αὐτὰ ὁποῦ κάνει, εἶναι ἀπὸ χάριν θεϊκὴν πρὸς παρηγορίαν του, καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἀξιῶνῃ πάντα νὰ εὕρισκεται εἰς τέτοιαν ἐργασίαν. Τὰ ὁποία εἶναι σημάδια τῆς πλάνης διὰ τὸ καλὸν, δὲν εἶναι καλὸν, ὅταν δὲν γένη μὲ τρόπον καλὸν, καὶ καθὼς πρέπει. Ὡστε ὁποῦ ὁ τέτοιος ἄνθρωπος, ἀνίσως καὶ ἡσυχάσῃ ἡσυχίαν ἄκραν, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μὴν γένη ἔξω φρενῶν, καὶ νὰ μὴν τρελαθῆ· εἰ δὲ καὶ τύχη νὰ μὴν εὕγῃ ἀπὸ τὰς φρένας του, ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν ποτὲ νὰ ἔλθῃ εἰς γνῶσιν καὶ νὰ καταλάβῃ τὰς ἀρετάς, ἢ τὴν ἀπάθειαν. Μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπλανήθησαν καὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ βλέπουν φῶς καὶ λάμψιν μὲ τὰ μάτια ἐτοῦτα τοῦ κορμίου τους, καὶ ἀγροικοῦν εὐωδίαις μὲ τὴν ὁσφρησίαν τους, καὶ ἀκούουν μὲ τὰ αὐτία τους φωναῖς, καὶ ἄλλα παρόμοια. Καὶ ἄλλοι ἀπὸ αὐτοὺς ἐδαιμονίσθησαν, καὶ γυρίζουν ἔξω φρενῶν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον· ἄλλοι πάλιν ἐδέχθησαν τὸν δαίμονα ὁποῦ ἐμετασχηματίσθη καὶ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὡσάν ἀγγελὸς φωτὸς καὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἔμειναν ἀδιόρθωτοι· ἕως τήλους, χωρὶς νὰ ἀκούσουν συμβουλήν ἀπὸ κανένα